TAAD Yıl 17 . Sayı 68 . Ekim 2026
ISSN 1309-6826 - E-ISSN 3150-0919
Araştırma Makalesi/Research Article DOI: 10.54049/taad.2016333

ÇOCUKLARIN SUÇA SÜRÜKLENMESİNİN ÖNLENMESİNDE KOLLUĞUN ROLÜ: GÜVENLİK VE ADALET DENGESİ

The Role of Law Enforcement in Preventing Children's Involvement in Crime: Balancing Security and Justice

Mehmet DEMİRBAŞ*

Özet

Bu çalışmada, çocukların suça sürüklenmesinin önlenmesinde kolluğun rolü güvenlik ve adalet dengesi çerçevesinde incelenmektedir. Araştırmada, TÜİK'in güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuklara ilişkin 2015–2025 dönemi tabloları betimsel eğilim analiziyle değerlendirilmiştir. Adalet istatistiklerinden tamamlayıcı biçimde yararlanılmıştır. Türk mevzuatı, ulusal politika belgeleri, uluslararası standartlar ve ilgili araştırmalar ise nitel doküman incelemesine tabi tutulmuştur. Bulgular, suça sürüklenme nedeniyle kaydedilen olay sayısının 2015'te 133.829 iken 2025'te 196.308'e ulaştığını göstermektedir. Dönem genelindeki artış yüzde 46,7 olarak hesaplanmıştır. 2025 yılında ise bir önceki yıla göre yüzde 3,2 azalma kaydedilmiştir. Olayların ağırlıklı olarak 15–17 yaş grubunda ve erkek çocuklarda yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Yaralama, hırsızlık ve uyuşturucu veya uyarıcı madde suçları öne çıkan kategorileri oluşturmaktadır. Verilerin olay sayısını göstermesi nedeniyle bulgular tekil çocuk sayısı veya nedensel etki şeklinde yorumlanmamıştır. Mevzuat ve literatür birlikte değerlendirildiğinde, kolluğun ilk temas aşamasındaki uzmanlaşmış ve çocuk dostu yaklaşımının önleyici kapasite bakımından önem taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Usul adaletine dayalı iletişim, çocuğun ihtiyaç duyduğu koruyucu ve destekleyici hizmetlere erişiminin kolaylaştırılması ve kurumlar arası koordinasyon bu kapasitenin temel unsurlarını oluşturmaktadır. Sonuç olarak hizmete erişim, bildirim ile hizmetin başlaması arasında geçen süre ve geliş nedenine göre yeniden temas gibi göstergelerin mevcut veri sistemlerine eklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suça sürüklenen çocuk, kolluk stratejileri, suç önleme, çocuk adaleti, diversiyon

Abstract

This study examines the role of law enforcement in preventing children's involvement in crime within the framework of balancing security and justice. Tables published by the Turkish Statistical Institute on children received by or brought to security units between 2015 and 2025 were evaluated through descriptive trend analysis. Judicial statistics were used as complementary material. Turkish legislation, national policy documents, international standards, and relevant studies were examined through qualitative document analysis. The findings show that the number of incidents recorded due to alleged offending increased from 133,829 in 2015 to 196,308 in

- *Bu makale Etik Kurul iznine tabi değildir/This article is not subject to Ethics Committee permission.*
- *Makale Geliş Tarihi/Article Received Date: 12.8.2026*
- *Yayın Kurulu Kabul Tarihi/Editorial Board Acceptance Date: 23.10.2026*

* Dr. Öğr. Üyesi, Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Ana Bilim Dalı, Ankara/Türkiye, e-posta: mehmetdemirbas88@gmail.com, https://orcid.org/0000-0002-9760-1130.

2025. The overall increase during the period was 46.7 per cent. In 2025, however, a 3.2 per cent decline was recorded compared with the previous year. Incidents were concentrated among boys aged 15–17. Assault, theft, and drug-related offences constituted the leading categories. Since the data measure incidents, the findings were not interpreted as the number of unique children or as evidence of causal effects. A joint assessment of the legal framework and the literature indicates that a specialized and child-friendly approach during initial law enforcement contact is important for preventive capacity. Communication based on procedural justice, facilitating children's access to the protective and supportive services they need, and inter-agency coordination constitute the principal elements of this capacity. It is therefore recommended that indicators measuring access to services, the time between notification and the start of service provision, and repeat contact classified by reason be incorporated into existing data systems.

Keywords: Child in conflict with the law, law enforcement strategies, crime prevention, child justice, diversion

GİRİŞ

Çocukların suça sürüklenmesi, kamu güvenliğinin sağlanmasının yanı sıra çocuğun gelişimi ve toplumsal bütünleşmesiyle bağlantılı bir alandır. Çocukluk döneminin gelişimsel özellikleri, çocuğa isnat edilen fiillere verilecek hukuki karşılığın ve uygulanacak tedbirlerin yetişkinlerden farklı esaslara dayanmasını gerektirmektedir. Bu nedenle müdahale, somut olayın gerektirdiği adli işlemler yürütülürken çocuğun yeniden suça sürüklenme riskinin azaltılmasını ve güvenli gelişiminin desteklenmesini amaçlamaktadır. Güvenlik ile adalet bu çerçevede birbirini tamamlayan iki kamusal sorumluluk olarak ele alınmaktadır.

Güvenlik ve adalet arasındaki denge, çocukla ilgili işlemlerin sonuçlarının olay anının ötesinde değerlendirilmesini gerektirmektedir. Kolluğun kamu güvenliğini sağlamaya yönelik faaliyetlerinde çocuğun saygınlığının korunması, gelişimsel ihtiyaçlarının gözetilmesi ve toplumsal bütünleşmesinin desteklenmesi önem taşımaktadır. Çocuk haklarına uygun işlem yürütülmesi, kolluğun güvenliği sağlama görevine gelişimsel ve önleyici bir boyut kazandırmaktadır. Kısa vadeli riskin yönetilmesi ile uzun vadeli suç önleme hedefi böylece aynı kurumsal sürecin parçaları hâline gelmektedir.

Türkiye'de suça sürüklenen çocuklara ilişkin akademik yazın giderek genişlemektedir. Doğrudan önleyici müdahaleyi ve kolluğun bu süreçteki konumunu ele alan çalışmalar, bu yazın içinde gelişmeye açık bir alan oluşturmaktadır. Suça sürüklenen çocuklara ilişkin 225 lisansüstü tezi inceleyen güncel bir bibliyometrik araştırmada, tezlerin 81'inin suça sürüklenmenin nedenlerini belirlemeye odaklandığı görülmüştür. Çocukların eğitimini konu alan tezler ile koruyucu ve önleyici tedbirleri inceleyen tezlerin sayısının her iki grupta da 7 olduğu belirlenmiştir. Bu dağılım, lisansüstü tez yazınında nedenleri açıklayan çalışmalar ile müdahalenin tasarımını inceleyen çalışmalar arasında belirgin bir ağırlık farkı bulunduğuna işaret etmektedir.[1]

[1] Burak Can Korkmaz and Mahmut Hüdayi Ödemiş, 'Türkiye'de Yürütülmüş Olan Suça Sürüklenen Çocuk Konulu Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Bibliyometrik Analiz' (2026) 37(2) *Toplum ve Sosyal Hizmet* 555, 566, 569–70.

Bu çalışma, çocukların suça sürüklenmesinin önlenmesinde kolluğun rolünü güvenlik ve adalet dengesi çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda TÜİK kayıtlarında suça sürüklenme nedeniyle yer alan olayların sayısındaki değişim ile isnat edilen suçların bileşimi incelenmektedir. Kolluğun önleyici rolünün ulusal mevzuat ve politika belgelerinde hangi araçlarla yapılandırıldığı da değerlendirilmektedir. Usul adaletine uygun ilk temas, çocuğun ihtiyaç duyduğu hizmetlere erişiminin desteklenmesi ve kurumlar arası koordinasyon, güvenlik ve adalet dengesinin uygulamaya yansıyan temel unsurları olarak ele alınmaktadır.

Resmî istatistikler, çocukların güvenlik birimleriyle temasının büyüklüğünü ve isnat edilen suçların dağılımını izlemeye elverişli bir temel sağlamaktadır. Bu tablolarda temasın niteliği, çocuğun hangi hizmete eriştiği ve sunulan desteğin sonraki temasla ilişkisi hakkında bilgi bulunmamaktadır. Çalışmanın özgün katkısı, sayısal eğilimleri hukuk, politika belgeleri ve araştırma bulgularıyla birlikte değerlendirerek resmî istatistiklerin açıklayamadığı uygulama boyutlarını görünür kılmasında yatmaktadır. Ayrıca mevcut resmî veri üretiminin sağladığı güçlü temeli sonuç odaklı izleme anlayışıyla tamamlayabilecek göstergeler önerilmektedir.

Çalışmada kolluk uygulamalarının nedensel etkisinin ölçülmesi amaçlanmamıştır. Kamuya açık verilerin sınırları içinde betimsel eğilimler ortaya konulmaktadır. Mevcut durum, mevzuat, politika belgeleri ve araştırma bulguları birlikte değerlendirilerek incelenmekte ve uygulamaya yönelik öneriler geliştirilmektedir. İzlenen yöntem ikinci bölümde açıklanmaktadır. Veriler ile bunlara ilişkin değerlendirmeler üçüncü bölümde sunulmaktadır. Çalışma, somut politika önerileriyle tamamlanmaktadır.

A. KAVRAMSAL VE HUKUKİ ÇERÇEVE

Çocukların suça sürüklenmesi kavramı, bu çalışmada çocuğun suçla ilişkilendirilen davranışlarını ve bu davranışların ortaya çıkmasında etkili olan bireysel ve toplumsal koşulları ele almak amacıyla kullanılmaktadır. Hukuki statüye ilişkin açıklamalarda ise güncel mevzuattaki "adli süreçteki çocuk" ifadesi esas alınmaktadır. 7593 sayılı Kanun ile Çocuk Koruma Kanunu'nun tanımlar dahil ilgili hükümlerinde bu yönde terminolojik değişiklik yapılmıştır. Kanuni tanım, bir fiili işlediği iddiasıyla hakkında soruşturma veya kovuşturma yürütülen çocukları da kapsamaktadır. Bu nedenle çocuğun adli süreçte bulunması, isnat edilen suçu işlediğinin kesinleştiği anlamına gelmemektedir. "Suça sürüklenen" nitelemesinin suçun işlendiğine ilişkin bir ön kabul doğurabilmesi, masumiyet karinesi bakımından kullanılan dilin özenle seçilmesini gerektirmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesinin damgalayıcı olmayan dil kullanılması yönündeki yaklaşımı da bu değişiklikleri desteklemektedir. Çalışmada resmî istatistiklerin kategori adları ve kaynakların özgün ifadeleri korunurken, çocuğun

hukuki durumuna ilişkin değerlendirmelerde suç isnadı ile kesinleşmiş mahkûmiyet arasındaki ayrım gözetilmektedir.[2]

1. Suç Önleme ve Kolluğun Rolü

Suça sürüklenme, tek bir nedene indirgenemeyen ve zaman içinde şekillenen bir süreçtir. Çocuğun bireysel özellikleri ile aile ortamı bu süreçte karşılıklı etkileşim içerisindedir. Okul yaşantısı ve akran ilişkileri de gelişim sürecine yön verebilmektedir. Yaşanılan çevrenin sosyal ve fiziksel özellikleri ise risklerin etkisini artırabilmekte veya sınırlandırabilmektedir. Koruyucu faktörleri inceleyen araştırmalar, en az bir ebeveynle kurulan yakın ilişkinin ve güçlü okul bağlılığının önemini ortaya koymaktadır. Olumlu akran ilişkileri ile şiddetten uzak ve destekleyici çevre koşulları da çocuğun dayanıklılığını güçlendirmektedir. Birden çok koruyucu faktörün birlikte bulunması, tekil faktörlere göre daha güçlü bir etki meydana getirebilmektedir. Bu nedenle önleme stratejisinin çocuğun bütün yaşam çevresini dikkate alan çok düzeyli bir yapıda kurulması gerekmektedir.[3]

Bu bulgulardan hareketle risk ve koruyucu faktör yaklaşımı, dinamik bir değerlendirme çerçevesi olarak ele alınmalıdır. Bu çerçeve, erken desteğe ihtiyaç duyulan alanların sistemli biçimde belirlenmesine yardımcı olmaktadır. Aynı risk göstergesi, aile desteği veya okul bağlılığı gibi koruyucu koşulların varlığına göre farklı sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle veri temelli önleme çalışmalarında risk göstergeleri, mesleki değerlendirme ve düzenli izlemle birlikte ele alınmalıdır. Çocuğun gelişen kapasitesi ile güncel ihtiyaçlarının belirli aralıklarla yeniden değerlendirilmesi, müdahalenin ölçülü kalmasına katkı sağlamaktadır.[4]

Suç önleme kavramı, bu çalışmada müdahalenin zamanı ve hedef kitlesi bakımından geniş bir çerçevede kullanılmaktadır. Birincil önleme, bütün çocukların güvenli gelişimini destekleyen okul ve toplum programlarını kapsamaktadır. İkincil önleme, risk göstergeleri belirginleşen çocuklara ve ailelerine erken destek sunulmasına yönelmektedir. Üçüncül önleme ise güvenlik veya adalet sistemiyle temas etmiş çocukların yeniden suça sürüklenmesini önlemeye yönelik hizmetleri içermektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi, aileyi destekleyen toplum temelli programlara, okul bağının korunmasına ve çocuğun ihtiyaçlarını belirleyen disiplinler arası değerlendirmeye özel önem vermektedir.[5]

---

2 Çocuk Koruma Kanunu, Kanun No 5395, RG 15 Temmuz 2005/25876, m. 3(1)(a)(2). Terminoloji değişikliği için bkz. Çocuk Koruma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Kanun No 7593, RG 18 Ağustos 2026/33344, m. 15(3)(c) ve 16(b). Ayrıca bkz. BM Çocuk Hakları Komitesi, 'Çocuk Adalet Sisteminde Çocuk Haklarına İlişkin 24 No'lu Genel Yorum' (18 Eylül 2019) UN Doc CRC/C/GC/24, paras 3 ve 7.

3 Friedrich Lösel and David P Farrington, 'Direct Protective and Buffering Protective Factors in the Development of Youth Violence' (2012) 43(2S1) *American Journal of Preventive Medicine* S8, S8–S10, S14–S19.

4 Lösel and Farrington (n 3) S8–S10, S17–S19.

5 Paul J Brantingham and Frederic L Faust, 'A Conceptual Model of Crime Prevention' (1976) 22(3)

Bu ayrım, önleyici kolluk stratejisinin kapsamının belirlenmesi bakımından da önem taşımaktadır. Bu çalışmada önleyici kolluk stratejisi, yürürlükteki yetkiler ve usul güvenceleri çerçevesinde ele alınmaktadır. Stratejinin kapsamı, koruma ihtiyacının erken fark edilmesini ve durumun yetkili kurumlara zamanında bildirilmesini içermektedir. Güvenli okul ve toplum ortamlarının geliştirilmesine katkı sunan çalışmalar da bu kapsamda değerlendirilmektedir. Eğitim, sağlık ve sosyal hizmet alanlarında uzmanlık gerektiren görevler ilgili kurumlar tarafından yürütülmektedir. Kolluk ise riskin fark edilmesi, çocuğun güvenliğinin sağlanması ve yetkili kurumlarla zamanında bağlantı kurulması aşamalarına katkı sunmaktadır. Bu görev paylaşımı, çocuğun ihtiyaçlarına uygun desteğe gecikmeden erişmesini kolaylaştırmaktadır.

Kolluk, bu önleme zincirinde kendine özgü bir konuma sahiptir. Çocukla ilk kurumsal temas noktalarından birini oluşturması, olayın adli boyutunun yanında korunma ve destek ihtiyacının da erken aşamada fark edilmesine imkân vermektedir. Kolluğun somut olayın özelliklerini değerlendirme kapasitesi, koruma ihtiyacının belirlenmesi ve gerekli acil güvenlik tedbirlerinin alınması bakımından işlev kazanmaktadır. Durumun adli mercilere ve ilgili hizmet birimlerine zamanında bildirilmesi de koruyucu sürecin başlamasını sağlamaktadır. Örneğin, ABD Adalet Bakanlığı Genç Suçluluğu ve Suçu Önleme Ofisi (Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention, OJJDP) tarafından derlenen literatürde kolluğun çocuk adalet sistemine girişte önemli bir temas noktası oluşturduğu belirtilmektedir. Aynı derlemede okul ve toplum temelli önleme programları ile çocukların toplum temelli destek programlarına erişimini kolaylaştıran kolluk uygulamaları incelenmektedir. Toplum destekli yaklaşım, kolluk ile çocuklar arasındaki ilişkiyi olay sonrasında kurulan temasın ötesine taşımaktadır. Yerel ihtiyaçların belirlenmesi, okul çevresinde koruyucu çalışmalar yürütülmesi ve ailelerin uygun hizmetler hakkında bilgilendirilmesi bu yaklaşım içinde değerlendirilebilmektedir. Problem odaklı çalışma ise tekrar eden olay örüntülerinin incelenmesini ve müdahalenin yerel ihtiyaçlara göre geliştirilmesini kolaylaştırmaktadır. Bu programların sonuçlarının faaliyet sayılarıyla birlikte yeniden temas, hizmetlere erişim ve güven göstergeleri üzerinden değerlendirilmesi önem taşımaktadır.[6]

İlk temasın niteliği, sonraki müdahalenin kabulü ve çocuğun hukuk düzeniyle kuracağı ilişki bakımından önem taşımaktadır. Beijing Kuralları, kolluk temasının çocuğun hukuki statüsüne saygı gösteren, esenliğini destekleyen ve zarar görmesini önleyen bir anlayışla yürütülmesini öngörmektedir. Aynı belge, çocuklarla düzenli biçimde çalışan veya çocukların suça sürüklenmesinin önlenmesinde görev alan kolluk personelinin özel eğitim almasını gerekli görmektedir. Böylece uzmanlaşma, işlemlerin usule uygun biçimde yürütülmesini ve çocukla

Crime & Delinquency 284, 284–86; BM Çocuk Hakları Komitesi (n 2) paras 9–12.

6 Development Services Group, Inc, *Interactions Between Youth and Law Enforcement: A Literature Review* (Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention, January 2018) 1, 5–6, 9, 14, 21–23.

gelişim özelliklerine uygun iletişim kurulmasını desteklemektedir. İhtiyaç duyulan durumlarda ilgili kurumlarla zamanında bağlantı kurulması da uzmanlaşmış kolluk hizmetinin koruyucu işlevini güçlendirmektedir.[7]

Bu noktada usul adaleti, güvenlik ve adalet dengesini uygulamaya aktaran temel araçlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Çocuğa görüşünü açıklama imkânı verilmesi ve işlemin nedeninin anlayabileceği biçimde açıklanması, sürecin adil algılanmasına katkı sağlamaktadır. Tarafsız değerlendirme ve saygılı muamele de bu algıyı güçlendirmektedir.

Çocuklar ve ergenler üzerinde yürütülen araştırmalar, polisle kurulan temasın adilliğine ilişkin değerlendirmeler ile hukuki otoritenin meşruiyeti arasında ilişki bulunduğunu göstermektedir. Güncel bir kapsam belirleme çalışmasında da iletişim becerilerini geliştiren eğitimlerin ve sosyal hizmet uzmanlarıyla kurulan iş birliğinin çocuklara yönelik kolluk hizmetlerini destekleyebileceği değerlendirilmektedir. Usul adaletinin çocuk bakımından taşıdığı önem, hukuki sosyalleşme süreciyle de açıklanmaktadır. Çocuk, hukuk kuralları ve kamusal otorite hakkındaki değerlendirmelerini kişisel deneyimlerinin yanında ailesinden, akranlarından ve çevresinden edindiği izlenimlerle geliştirmektedir. Kolluk görevlisinin çocuğu dinlemesi, işlemin nedenini yaşına uygun bir dille açıklaması ve saygılı iletişim kurması, temasın etkisini işlem anının ötesine taşıyabilmektedir. Bu yönüyle kollukla kurulan ilk temas, çocuğun hukuka ve kamu kurumlarına yönelik uzun vadeli tutumunun şekillenmesine katkıda bulunabilecek önemli bir aşamadır.[8]

2. Diversiyon ve Türk Hukukundaki Düzenlemeler

Çocuğun eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlere erişiminin sağlanması ile hakkında yürütülen ceza muhakemesine alternatif bir mekanizmanın işletilmesi, amaçları ve hukuki sonuçları bakımından ayrı değerlendirilmelidir. Uluslararası çocuk adaleti literatüründe diversiyon (diversion), suç işlediği ileri sürülen çocuğa ilişkin olayın, yetkili makamlarca olağan ceza yargılaması dışında ele alınmasını sağlayan mekanizmaları ifade etmektedir. Bu mekanizmalar, çocuğun adli sistemle temasını sınırlandırarak gelişimini ve toplumsal bütünleşmesini desteklemeyi amaçlamaktadır. Eğitim, danışmanlık veya aile desteği bu süreçte sunulabilecek hizmetler arasındadır. Bununla birlikte, çocuğun bu hizmetlerden yararlanması tek başına diversiyon uygulandığı anlamına gelmemektedir. Türk hukukunda koruyucu ve destekleyici tedbirler ile 7593 sayılı Kanun'la getirilen yönlendirme tedbirlerinin kendilerine özgü uygulanma koşulları ve hukuki sonuçları bulunmaktadır. Bu nedenle çalışmada uluslararası literatürdeki alternatif

---

7 *United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules),* UNGA Res 40/33 (29 November 1985) UN Doc A/RES/40/33, rules 10.3 and 12.1.

8 Jeffrey Fagan and Tom R Tyler, 'Legal Socialization of Children and Adolescents' (2005) 18(3) *Social Justice Research* 217, 221–23, 231–34; Jessica CM Li and others, 'Police Legitimacy and Procedural Justice for Children and Youth: A Scoping Review of Definitions, Determinants, and Consequences' (2024) 9 *Frontiers in Sociology* 1409080, 14–16.

mekanizmalar için "diversiyon" terimi kullanılmaktadır. Çocukların olağan ceza yargılaması sürecine alınmasının etkilerini inceleyen araştırmalar, müdahalenin yoğunluğunun çocuğun durumuna göre belirlenmesinin önemini göstermektedir. Kontrollü araştırmaları bir araya getiren sistematik incelemede, olağan adli işlemlerin sonraki suç davranışını azaltan genel bir etkisinin bulunmadığı ve bazı örneklemlerde artırıcı sonuçlarla karşılaşıldığı bildirilmiştir. Wilson ve Hoge'un meta-analizinde, diversiyon programlarına katılan çocuklarda yeniden suça karışma oranlarının olağan ceza yargılaması sürecindeki çocuklara göre genel olarak daha düşük olduğu bildirilmiştir. Ancak araştırma deseni daha güçlü çalışmalarda etki büyüklüğünün azalması, bu sonucun ihtiyatla değerlendirilmesini gerektirmektedir.[9]

Diversiyon mekanizmalarına başvurulurken olayın niteliği ile çocuğun yaşı, risk ve ihtiyaç düzeyi birlikte değerlendirilmelidir. Programın içeriği danışmanlık, eğitim desteği veya aileyle yürütülecek çalışmalar gibi uygulamaları kapsayabilmektedir. Çocuğun uygulamanın içeriği ve sonuçları hakkında anlayabileceği biçimde bilgilendirilmesi, özgür iradesiyle katılımının sağlanması ve hukuki yardımdan yararlanabilmesi temel güvenceler arasındadır. Yetkili makamın kararının gözden geçirilebilmesi ve kayıtların gizliliğinin korunması da önem taşımaktadır. Ayrıca programların kapsamı belirlenirken, olağan koşullarda hakkında resmî işlem yürütülmeyecek çocukların ek yükümlülüklere tabi tutulması ihtimali gözetilmelidir. Literatürde "ağ genişlemesi" olarak adlandırılan bu durum, alternatif mekanizmaların daha fazla çocuğu adli denetim kapsamına alması riskini ifade etmektedir.[10]

Türk ceza muhakemesinde uzlaştırma, alternatif çözüm yöntemleri ile onarıcı adalet arasındaki ilişkinin açıklanması bakımından önem taşımaktadır. Onarıcı adalet, suçun meydana getirdiği zararın giderilmesine, mağdurun ihtiyaçlarının gözetilmesine ve failin sorumluluk üstlenerek toplumsal bütünleşmesinin desteklenmesine odaklanan bir yaklaşımdır. Uzlaştırma ise bu yaklaşımın Türk hukukundaki uygu-

---

9 BM Çocuk Hakları Komitesi (n 2) paras 8, 13–18; The Beijing Rules (n 7) rules 11.1–11.4. Türk hukukundaki koruyucu ve destekleyici tedbirler ile yönlendirme tedbirleri için bkz. Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 5, 5/A ve 23(2); Çocuk Koruma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (n 2) m. 9 ve 12. Olağan adli işlemlerin ve diversiyon programlarının etkilerine ilişkin araştırmalar için bkz. Anthony Petrosino, Carolyn Turpin-Petrosino and Sarah Guckenburg, Formal System Processing of Juveniles: Effects on Delinquency (Campbell Systematic Reviews 2010:1, The Campbell Collaboration 2010) 5–6, 35–39; Holly A Wilson and Robert D Hoge, 'The Effect of Youth Diversion Programs on Recidivism: A Meta-Analytic Review' (2013) 40(5) Criminal Justice and Behavior 497, 509–14.

10 BM Çocuk Hakları Komitesi (n 2) paras 15–18; The Beijing Rules (n 7) rules 11.1–11.4; Anthony Petrosino, Carolyn Turpin-Petrosino and Sarah Guckenburg, Formal System Processing of Juveniles: Effects on Delinquency (Campbell Systematic Reviews 2010:1, The Campbell Collaboration 2010) 5–6, 36–39; Holly A Wilson and Robert D Hoge, 'The Effect of Youth Diversion Programs on Recidivism: A Meta-Analytic Review' (2013) 40(5) Criminal Justice and Behavior 497, 497–99, 509–14.

lama biçimlerinden biridir. Modern onarıcı adaletin gelişiminde gençlere yönelik uygulamalar da etkili olmuştur. Erbaş'ın aktardığı Kanada örneğinde, iki gencin cezaevine gönderilmesi yerine toplum içinde kendileriyle görüşülmesine dayanan uygulama, bu yaklaşımın gelişimine katkı sağlayan deneyimler arasında yer almaktadır. Erbaş'ın incelemesinde, uzlaştırmanın kabulüne ilişkin kanun gerekçesinde zararın giderilmesinin yanında fail ile mağdur arasındaki ilişkinin onarılmasına ve failin toplumla yeniden bütünleşmesine önem verildiği gösterilmektedir. Çalışmada uzlaştırmanın hukuki niteliği, ceza muhakemesiyle ilişkisi ve doğurduğu sonuçlar bakımından öğretide farklı görüşlerin bulunduğu da açıklanmaktadır. Bu çerçevede onarıcı adalet, diversiyon ve uzlaştırma arasındaki bağlantı kurulurken her birinin kapsamı ve işlevi gözetilmelidir. Çocuk adaletine yönelik önerilerde de uzlaştırmanın mevcut hukuki çerçevesi ile çocuğun korunmasını ve desteklenmesini amaçlayan hizmetlerin ilişkisi açıklığa kavuşturulmalıdır.[11]

Türkiye'de çocuk adaletine ilişkin hukuki çerçeve, kolluğun koruyucu ve önleyici rolüne dayanak sağlamaktadır. Çocuk Koruma Kanunu'nda çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi, çocuk ile ailesinin karar sürecine katılımının sağlanması ve ilgili kurumların iş birliği içinde çalışması temel ilkeler arasında sayılmaktadır. Özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirlere ve hapis cezasına son çare olarak başvurulması benimsenmiştir. Kanun'un 5'inci maddesinde danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma alanlarında koruyucu ve destekleyici tedbirler düzenlenmiştir. 7593 sayılı Kanun'la eklenen 5/A maddesinde ise sosyal ve toplumsal hizmetler, dijital risklerden korunma, kitap ve kütüphane, çevreye saygı ve çevre temizliği ile bağımlılıklara ilişkin yönlendirme tedbirlerine yer verilmiştir. Bu tedbirler, ceza sorumluluğu bulunmayan adli süreçteki çocuklar bakımından çocuklara özgü güvenlik tedbiri niteliğindedir. Kanun'un 23'üncü maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilen çocuklar hakkında da uygun görülen yönlendirme tedbirleri denetimli serbestlik tedbiri olarak uygulanmaktadır. Ayrıca çocuk hakkında kamu davası açıldığında, gerekli idari tedbirlerin alınması amacıyla durumun Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığının il veya ilçe müdürlüklerine bildirilmesi öngörülmüştür. Çocuklarla ilgili kolluk görevinin öncelikle çocuk birimlerince yerine getirilmesi, gerekli bildirimlerin yapılması ve personelin çocuk hukuku, çocuk gelişimi ve suçun önlenmesi alanlarında eğitilmesi de bu yapının temel unsurlarıdır. Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Yönetmeliği, önleyici çalışmaların ilgili kurumlar, okul yönetimleri ve ailelerle birlikte yürütülmesine ilişkin görevleri ayrıntılandırmaktadır.[12]

---

[11] Rahime Erbaş, 'Modern Onarıcı Adalet Programlarının Temel Esasları Açısından Türk Ceza Muhakemesi Hukukundaki Uzlaştırmanın Değerlendirilmesi' (2023) 2 Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1179, 1181 dn 2, 1198–1205.

[12] Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 4–5, 5/A, 15(4), 23(2) ve 31; 7593 sayılı Kanun (n 2) m. 9, 11 ve 12; Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği, RG 13 Nisan 2001/24372, m. 7, 14 ve 18–19.

Ulusal politika belgeleri de bu hukuki çerçeveyi tamamlayan hedefler içermektedir. On İkinci Kalkınma Planı, çocuk adaleti sisteminin çocuğun üstün yararı ve onarıcı adalet yaklaşımı temelinde yapılandırılmasının sürdürülmesini öngörmektedir. Planda ayrıca toplum destekli kolluk yaklaşımının güçlendirilmesi ve koruyucu ve önleyici güvenlik hizmetlerinin etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır. 2023–2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda çocuk şube müdürlüklerinin yaygınlaştırılması ve bu birimlerde görev yapan sosyal çalışma görevlilerinin sayısının artırılması hedeflenmektedir. Belgede riskin farklı kurumların ortak çalışmasıyla belirlenmesine ve çocuklara özgü tedbirlerin uygulanmasının izlenmesine yönelik faaliyetlere de yer verilmektedir. Kurumlar arasındaki bilgi paylaşımını destekleyecek altyapının güçlendirilmesi de belirlenen hedefler arasındadır. Bu politika yönelimi, kolluğun çocukların korunmasına ve suçun önlenmesine yönelik görevlerinin kurumlar arası iş birliği içinde yürütülmesini desteklemektedir.[13]

B. YÖNTEM VE KULLANILAN VERİ KAYNAKLARI

Bu çalışma, doküman incelemesi ile betimsel nicel analizin birlikte kullanıldığı iki aşamalı bir araştırma tasarımına dayanmaktadır. Araştırmada, çocukların suça sürüklenmesinin önlenmesinde kolluğa tanınan görevlerin hukuki ve kurumsal çerçevesi ile 2015–2025 döneminde resmî kayıtlara yansıyan eğilimlerin aynı bağlam içerisinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda önce mevzuat, politika belgeleri ve ilgili literatür incelenmiştir. Ardından, idari kayıtlardan derlenen verilerin 2015–2025 yılları arasındaki değişimi incelenmiştir. Değerlendirme sürecinde çocuğun üstün yararı ile ölçülülük ilkeleri temel alınmıştır. İlk temasın niteliği, usul adaletinin gerekleri ve kurumlar arası iş birliğinin önleyici kapasiteye katkısı da inceleme çerçevesine dahil edilmiştir.

Doküman incelemesinin ulusal hukuk boyutunda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile bu Kanun'a dayalı yönetmelikler ele alınmıştır. Kolluğun çocuklara yönelik teşkilatlanmasını ve görevlerini düzenleyen ikincil mevzuat ayrıca değerlendirilmiştir. On İkinci Kalkınma Planı ile çocuk haklarına ilişkin ulusal strateji belgeleri, önleyici güvenlik politikalarının yöneldiği hedeflerin belirlenmesinde kullanılmıştır. Uluslararası çerçeve ise Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesinin 24 No.lu Genel Yorumu, Beijing Kuralları ve Avrupa Konseyinin Çocuk Dostu Adalet Rehberi üzerinden oluşturulmuştur. Akademik literatür, çocukların kollukla ilk temasını ve bu temasın hukuki sosyalleşme üzerindeki etkisini açıklayan çalışmalar arasından amaçlı olarak seçilmiştir.

---

[13] Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, *On İkinci Kalkınma Planı (2024–2028)* (TBMM Kararı No 1396, 31 Ekim 2023) 175, politika 735; 228, politika 935; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, *2023–2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı* (2023) 84, 86 ve 117.

Dokümanlardan elde edilen bilgiler normatif dayanak, kurumsal yönelim ve ampirik bulgu bakımından ayrı ayrı sınıflandırılmıştır. Mevzuat hükümleri kolluğun görev alanı ile çocuklara tanınan güvencelerin belirlenmesinde kullanılmıştır. Politika belgelerinde yer alan hedefler, tamamlanmış uygulama sonuçları olarak kabul edilmeden kurumsal gelişim yönünü gösteren metinler biçiminde değerlendirilmiştir. Akademik çalışmalarda ise araştırma desenleri ile yazarlar tarafından belirtilen sınırlılıklar dikkate alınmıştır. Yabancı literatürden elde edilen bulguların Türkiye bağlamına aktarılabilirliği, ulusal hukuk düzeni ve kurumsal yapı gözetilerek ele alınmıştır.

Nicel incelemenin temel veri kaynağını Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri oluşturmaktadır. Bu veri setinden geliş nedeni, yaş grubu, cinsiyet ve isnat edilen suç türü değişkenlerine ilişkin tablolar kullanılmıştır.[14] İnceleme dönemi 2015–2025 olarak belirlenmiştir. Suça sürüklenme nedeniyle kaydedilen olayların yıllık sayıları hesaplanmış ve 2015 yılı başlangıç değeri kabul edilerek değişim eğilimi izlenmiştir. Çocuk nüfusundaki dönemsel değişimin sonuçlara yansıtılabilmesi amacıyla olay sayıları, aynı yıla ait 0–17 yaş nüfusuna oranlanarak yüz bin çocuk başına olay göstergesi de üretilmiştir.[15] Ayrıca 2025 yılı için yaş ve cinsiyet dağılımları ile başlıca suç türlerinin toplam içindeki payları hesaplanmıştır. Analiz, resmî kayıtlarda yer alan sayı ve oranların betimsel olarak değerlendirilmesiyle sınırlandırılmıştır.

Adalet Bakanlığının *Adalet İstatistikleri 2025* yayını, güvenlik biriminde başlayan temasın soruşturma ve kovuşturma evrelerindeki görünümünü tamamlayıcı biçimde değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır.[16] Başsavcılık ve ceza mahkemesi tablolarında dosya, çocuk ve suç sayıları farklı istatistik birimleri olarak sunulmaktadır. Aynı çocuk, bulunduğu dosya veya karar türüne bağlı olarak birden fazla kez sayılabilmektedir.[17] Bu nedenle TÜİK ile Adalet Bakanlığı verileri aynı çocuk grubunu aşamalar boyunca izleyen bütünleşik bir veri seti olarak ele alınmamıştır. Kurumlar tarafından yayımlanan göstergeler kendi tanım ve sayım esasları içerisinde yorumlanmıştır.

Verilerin çözümlenmesinde betimsel eğilim analizi kullanılmıştır. Yıllar arasındaki değişimler, kolluk stratejilerinin tek başına ortaya çıkardığı sonuçlar

---

14 Türkiye İstatistik Kurumu, 'Geliş Nedeni ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (veri tablosu, 2026); Türkiye İstatistik Kurumu, 'Geliş Nedeni, Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2025' (veri tablosu, 2026); Türkiye İstatistik Kurumu, 'İsnat Edilen Suç Türü ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (veri tablosu, 2026).

15 Türkiye İstatistik Kurumu, *İstatistiklerle Çocuk 2025* (Yayın No 4816, Nisan 2026) 1, tablo 1.1.

16 Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, *Adalet İstatistikleri 2025* (Yayın No 20, Mart 2026) xxxviii–xxxix.

17 Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü (n 16) 90, tablolar 1.13–1.14; 119, tablolar 2.21–2.23.

şeklinde değerlendirilmemiştir. İdari kayıtlardaki hareketliliğin çocuk nüfusu, kayıt uygulamaları ve toplumsal koşullarla birlikte şekillendiği kabul edilmiştir. TÜİK tarafından 2015–2023 dönemindeki bazı suç gruplarında gerçekleştirilen ana revizyon da karşılaştırmalar sırasında dikkate alınmıştır.[18] Çalışmada kişisel veri kullanılmamış; bütün değerlendirmeler kamuya açık ve toplulaştırılmış istatistikler üzerinden gerçekleştirilmiştir.

C. 2015–2025 DÖNEMİNDEKİ EĞİLİMLER VE SUÇ BİLEŞİMİ

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı 2015 yılında 447.575 iken 2025 yılında 609.959'a ulaşmıştır. Aynı dönemde suça sürüklenme nedeniyle kaydedilen olay sayısı 133.829'dan 196.308'e yükselmiştir. Bu değişim, toplam olay sayısında %36,3; suça sürüklenme nedeniyle kaydedilen olaylarda ise %46,7 oranında artışa karşılık gelmektedir. TÜİK tablolarında sayım birimi, çocukların karıştığı olaydır. Bu nedenle aynı çocuk, farklı zamanlarda birden fazla olaya karışması hâlinde kayıtlarda birden fazla kez yer alabilmektedir.[19]

Tablo 1. Suça Sürüklenme Nedeniyle Güvenlik Birimine
Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olaylar, 2015–2025

Yıl	Toplam güvenlik olayı	Suça sürüklenme olayı	Toplam içindeki payı (%)	Yüz bin çocuk başına olay
2015	447.575	133.829	29,9	585,2
2016	472.670	148.642	31,4	649,3
2017	453.853	141.022	31,1	616,3
2018	489.603	152.415	31,1	665,0
2019	519.919	168.799	32,5	737,9
2020	458.260	112.162	24,5	493,0
2021	509.596	132.104	25,9	581,0
2022	615.538	206.943	33,6	916,6
2023	557.891	179.019	32,1	806,2
2024	612.651	202.785	33,1	929,5
2025	609.959	196.308	32,2	918,4

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak yazar tarafından hesaplanmıştır.

Suça sürüklenme nedeniyle kaydedilen olay sayısı, 2015–2025 döneminde yıldan yıla değişen bir seyir izlemiştir. 2015–2019 yılları arasında genel olarak artan olay sayısı, 2019 yılında 168.799'a ulaşmıştır. Bu sayı 2020 yılında 112.162'ye gerilemiş, 2021 yılında yeniden artmıştır. Dönemin en yüksek değeri 206.943

[18] Türkiye İstatistik Kurumu, *Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri, 2025 Haber Bülteninde Yapılan Ana Revizyona İlişkin Metodolojik Doküman* (2025) 1–2.

[19] Türkiye İstatistik Kurumu, 'Geliş Nedeni ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (n 14).

olayla 2022 yılında kaydedilmiştir. 2023 yılındaki düşüşün ardından olay sayısı 2024 yılında 202.785'e yükselmiştir. 2025 yılında kaydedilen 196.308 olay, bir önceki yıla göre %3,2 oranında azalış göstermektedir. 2020 yılındaki keskin düşüşün COVID-19 salgını dönemine rastlaması olarak yorumlanabilir. Ayrıca, mevcut veriler, yıllar arasındaki değişimin nedenlerini tek başına açıklamaya elverişli değildir.[20]

Olay sayılarının çocuk nüfusuna oranlanması, yıllar içindeki değişimin nüfus büyüklüğü dikkate alınarak değerlendirilmesine imkân vermektedir. Türkiye'de 0–17 yaş grubundaki çocuk nüfus 2015 yılında 22.870.683 iken 2025 yılında 21.375.930'a gerilemiştir. Yüz bin çocuk başına düşen suça sürüklenme olayı sayısı aynı yıllarda sırasıyla 585,2 ve 918,4 olarak hesaplanmıştır. Bu gösterge dönem genelinde %56,9 oranında artmıştır. Yüz bin çocuk başına düşen olay sayısı 2024 yılında 929,5 iken 2025 yılında 918,4'e gerilemiştir. Son yıldaki azalış %1,2 düzeyindedir. Bu görünüm, dönem genelinde yükselişe ve son yılda sınırlı bir düşüşe işaret etmektedir.[21]

Suça sürüklenme nedeniyle kaydedilen olayların toplam olay sayısı içindeki payı da yıllar içinde değişmiştir. Bu oran 2015 yılında %29,9 iken 2019 yılında %32,5'e ulaşmıştır. Oran, 2020 ve 2021 yıllarında sırasıyla %24,5 ve %25,9 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında %33,6'ya yükselen oran, 2025 yılında %32,2 olarak kaydedilmiştir. Bu oranlar, çocukların güvenlik birimlerine mağduriyet ve kayıp gibi farklı nedenlerle de geldiğini veya getirildiğini göstermektedir. Suça sürüklenme nedeniyle kaydedilen olaylar, incelenen dönemde toplam olayların yaklaşık dörtte biri ile üçte biri arasında değişen bir bölümünü oluşturmuştur.[22]

2025 yılı kayıtları, suça sürüklenme nedeniyle kaydedilen olayların erkek çocuklarda ve 15–17 yaş grubunda yoğunlaştığını göstermektedir. Toplam 196.308 olayın 161.518'i erkek, 34.790'ı kız çocuklarıyla ilgilidir. Olayların %82,3'ü erkek, %17,7'si kız çocuklarıyla ilişkilidir. Yaş grupları incelendiğinde olayların %72,1'inin 15–17, %26,2'sinin 12–14 ve %1,6'sının 0–11 yaş grubunda kaydedildiği görülmektedir. Yaşı bilinmeyen 189 olay ise toplamın %0,1'ini oluşturmaktadır. 0–11 yaş grubuna ilişkin 3.130 olayın tabloda yer alması, bu çocukların ceza sorumluluğu bulunduğu anlamına gelmemektedir. Bu sayı, güvenlik birimine geliş nedenine göre oluşturulan kayıt sınıflandırmasını yansıtmaktadır.[23]

---

20 ibid.

21 Türkiye İstatistik Kurumu (n 15) 1, tablo 1.1. Yüz bin çocuk başına düşen olay sayıları, bu tablodaki çocuk nüfusu ile TÜİK'in güvenlik birimi verileri kullanılarak yazar tarafından hesaplanmıştır.

22 Türkiye İstatistik Kurumu, 'Geliş Nedeni ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (n 14).

23 Türkiye İstatistik Kurumu, 'Geliş Nedeni, Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2025' (n 14); Türk Ceza Kanunu, Kanun No 5237, RG 12 Ekim 2004/25611, m. 31(1). Cinsiyet ve yaş grubu oranları tablodaki olay sayıları kullanılarak yazar tarafından hesaplanmıştır.

İsnat edilen suç türleri incelendiğinde 2025 yılındaki olayların önemli bir bölümünün yaralama, hırsızlık ve uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma, satma ya da satın alma suçlarında toplandığı görülmektedir. Bu üç suç grubu, toplam olayların %66,1'ini oluşturmaktadır. Yaralama, 81.675 olay ve %41,6 payla ilk sırada yer almaktadır. Hırsızlık 28.910 olayla ikinci sıradadır. Bu suç türünü 19.097 olayla uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma, satma ya da satın alma suçları izlemektedir.[24]

Tablo 2. Seçilmiş Suç Türlerine Göre Suça Sürüklenme Olayları, 2015 ve 2025

İsnat edilen suç türü	2015	2025	Değişim (%)	2025 içindeki payı (%)
Yaralama	45.850	81.675	78,1	41,6
Hırsızlık	36.942	28.910	–21,7	14,7
Uyuşturucu veya uyarıcı madde	7.545	19.097	153,1	9,7
Tehdit	4.938	9.914	100,8	5,1
Genel tehlike yaratan suçlar	2.986	9.539	219,5	4,9
Mala zarar verme	4.954	7.969	60,9	4,1
Cinsel suçlar	3.416	6.522	90,9	3,3
Bilişim suçları	416	990	138,0	0,5

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak yazar tarafından hesaplanmıştır.

2015–2025 karşılaştırması, isnat edilen suç türlerinin dağılımının da değiştiğini göstermektedir. Yaralama olayları 45.850'den 81.675'e yükselmiş ve %78,1 oranında artmıştır. Hırsızlık olayları ise 36.942'den 28.910'a gerileyerek %21,7 oranında azalmıştır. Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma, satma ya da satın alma suçlarıyla ilgili olay sayısı 7.545'ten 19.097'ye yükselmiş ve %153,1 oranında artmıştır. Genel tehlike yaratan suçlar 2.986'dan 9.539'a, bilişim suçları ise 416'dan 990'a yükselmiştir. Kategorilerin başlangıçtaki olay sayıları birbirinden farklı olduğu için yüzde değişimlerin olay sayılarıyla birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. TÜİK, 2015–2023 dönemindeki uyuşturucu veya uyarıcı madde suçları ile kamu sağlığına karşı suçlara ilişkin kayıtları Türk Ceza Kanunu'ndaki tanımları esas alarak yeniden değerlendirmiş ve güncellemiştir. Bu çalışmadaki karşılaştırmalarda TÜİK tarafından yayımlanan güncellenmiş seri kullanılmıştır.[25]

Adalet Bakanlığı verileri, suça sürüklenen çocuklara ilişkin soruşturma ve dava kayıtlarının 2025 yılındaki sayısal görünümünü ortaya koymaktadır. Cumhuriyet başsavcılıklarında yıl içinde çocuk suçlarından 207.562 soruşturma dosyası açılmıştır. Bu dosyalarda 187.300 suça sürüklenen çocuk kaydı ve 412.775 suç

[24] Türkiye İstatistik Kurumu, 'İsnat Edilen Suç Türü ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (n 14).

[25] Türkiye İstatistik Kurumu, 'İsnat Edilen Suç Türü ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (n 14); Türkiye İstatistik Kurumu (n 18) 1–2. Yüzde değişimler tablodaki değerler kullanılarak yazar tarafından hesaplanmıştır.

kaydı bulunmaktadır. Aynı yıl karara bağlanan soruşturmalarda 125.251 çocuk kaydı kovuşturmaya yer olmadığı, 86.424 çocuk kaydı ise kamu davası açılması kararıyla ilişkilendirilmiştir. Aynı çocuk yıl içinde birden fazla karar türünde ayrı ayrı sayılabildiği için bu verilerden çocukların ne kadarının hakkında kamu davası açıldığına ilişkin bir oran hesaplanmamıştır.[26]

Ceza mahkemelerinde yıl içinde çocuk suçlarından açılan 102.171 davada 87.314 suça sürüklenen çocuk kaydı ve 193.726 suç kaydı yer almaktadır. Suça ilişkin karar türleri incelendiğinde 32.248 çocuk kaydının mahkûmiyet, 21.206 çocuk kaydının beraat ve 36.834 çocuk kaydının hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararıyla ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu tablolarda da aynı çocuk, hakkında verilen farklı karar türlerinde ayrı ayrı sayılabilmektedir. Güvenlik birimi, başsavcılık ve mahkeme istatistikleri farklı aşamaları ve farklı sayım birimlerini göstermektedir. Bu nedenle söz konusu veri kaynakları arasında doğrudan oranlama yapılmamıştır.[27]

Bu veriler, güvenlik birimlerine suça sürüklenme nedeniyle yansıyan olay sayısının 2015 yılına göre arttığını ve olayların büyük ölçüde 15–17 yaş grubunda toplandığını göstermektedir. İsnat edilen suç türleri arasında yaralama ilk sırada yer almakta, uyuşturucu veya uyarıcı maddeyle ilgili kayıtlarda da dönem başına göre artış görülmektedir. Resmî istatistikler, olay sayılarının ve suç türlerinin yıllar içindeki değişiminin izlenmesini sağlamaktadır. Gelecekte bu istatistiklerin kollukla ilk temasın nasıl gerçekleştiğini, çocuğun ihtiyaç duyduğu hizmetler için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirim yapılıp yapılmadığın ve çocuğun güvenlik birimleriyle yeniden temas edip etmediğini gösteren bilgilerle desteklenmesi, önleyici kolluk stratejilerinin sonuçlarının daha kapsamlı biçimde değerlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

1. Güvenlik ve Adalet Dengesi: İlk Temas, Usul Adaleti ve Diversiyon

Çocukların suça sürüklenmesinin önlenmesinde güvenlik ve adalet arasındaki denge, kolluğun kamu güvenliğini sağlamaya yönelik görevleri ile çocuğa tanınan hukuki güvencelerin birlikte gözetilmesini gerektirmektedir. Güvenliğin sağlanması amacıyla çocuğun hak ve özgürlüklerine müdahale edilmesini gerektiren durumlarda, müdahalenin kanuni dayanağı, ölçülülüğü ve çocuğa özgü usul güvencelerine uygunluğu gözetilmelidir. Çocukla kurulan ilk temas, olayın güvenli biçimde yönetilmesine ve çocuğun korunma ihtiyacının belirlenmesine imkân veren önemli bir aşamadır. Gerekli hâllerde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının desteği de bu aşamada harekete geçirilebilmektedir. Çocuk ile adalet sistemi arasındaki ilk kurumsal temas noktalarından biri olan kolluk, gerekli bildirimlerin yapılması ve ilgili mercilerin sürece katılması bakımından önemli bir konuma

[26] Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü (n 16) 90, tablolar 1.13–1.14.

[27] Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü (n 16) 119, tablolar 2.21–2.23.

sahiptir.[28] Bu konum, ilk temasın çocuğun hukuka ve kamu kurumlarına yönelik uzun vadeli tutumunun şekillenmesinde de önem taşıdığını göstermektedir.

Bu ilişkinin açıklanmasında usul adaleti yaklaşımı öne çıkmaktadır. Usul adaleti, kararın sonucu kadar kararın alınma sürecinin de adil olarak algılanmasına odaklanmaktadır. Çocuğun görüşünü açıklayabilmesi, işlemlerin tarafsız yürütülmesi ve kendisine saygılı davranılması bu yaklaşımın temel unsurlarını oluşturmaktadır. Yetkili makamların güvenilir ve çocuğun yararını gözeten bir tutum sergilemesi de sürecin meşruiyetini güçlendirmektedir. Fagan ve Tyler'ın çocuklar ve ergenler üzerinde yürüttüğü çalışma, adil ve saygılı muamele algısının polis ve mahkemelere yönelik meşruiyet değerlendirmeleriyle ilişkili olduğunu göstermiştir. Araştırmada daha düşük meşruiyet değerlendirmeleri ile öz bildirime dayalı suça karışma davranışları arasında da ilişki belirlenmiştir. Çalışmanın iki yerleşim bölgesinden elde edilen kesitsel verilere dayanması nedeniyle bulguların ilişkisel düzeyde yorumlanması gerekmektedir.[29]

İlk temasın çocuk üzerindeki etkisinin anlaşılmasında, temas sırasında edinilen deneyim önem teşkil etmektedir. Geller ve Fagan'ın 3.001 genç üzerinde gerçekleştirdiği araştırmada, kişisel ve dolaylı polis temasları ile hukuki sinizm arasındaki ilişki incelenmiştir. Hukuki sinizm, kişinin hukuk kurallarının ve bu kuralları uygulayan makamların meşruiyetine yönelik kuşku ve güvensizliğini ifade etmektedir. Araştırmada, müdahaleci unsurlar içeren temasların daha yüksek hukuki sinizm düzeyiyle, usul adaletine daha uygun olduğu değerlendirilen temasların ise daha düşük hukuki sinizm düzeyiyle ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, gençlerin temas öncesindeki hukuki sinizm düzeyleri ölçülmediğinden, ilişkinin yönü kesin olarak belirlenememiştir. Hukuka yönelik önceden var olan tutumların polisle temasın gerçekleşmesini veya bu temasın değerlendirilmesini etkilemiş olması da mümkündür. Ters nedensellik olarak adlandırılan bu ihtimal, araştırmada sonuç olarak ele alınan tutumun, incelenen deneyimi etkileyen bir unsur olabileceğini göstermektedir. Bu nedenle bulgular, polis temasının hukuki sinizme doğrudan neden olduğunu ortaya koyan bir sonuç olarak yorumlanmamalıdır.[30]

Çocuklar ve gençler bakımından polis meşruiyeti ile usul adaletini ele alan güncel bir kapsam incelemesi de benzer sonuçlara ulaşmıştır. 47 araştırmanın değerlendirildiği incelemede usul adaleti algısının polis meşruiyeti, iş birliği ve hukuka gönüllü uyumla genel olarak olumlu yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bulgular, çocuklarla iletişimde etkin dinleme ve empatik anlayışın önemini göstermektedir. Kolluk personeline verilen eğitimin kurumsal uygulamalarla

---

28 Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 4, 6 ve 31; Development Services Group, Inc (n 6) 1, 5–6; BM Çocuk Hakları Komitesi (n 2) paras 2–4.

29 Fagan and Tyler (n 8) 221–23, 231–37.

30 Amanda Geller and Jeffrey Fagan, 'Police Contact and the Legal Socialization of Urban Teens' (2019) 5(1) RSF: The Russell Sage Foundation Journal of the Social Sciences 26, 31, 39–41.

desteklenmesi ve ihtiyaç hâlinde sosyal hizmet uzmanlarının sürece katılması önerilmektedir.[31]

Resmî adalet sistemiyle kurulan temasın kapsamı ve yoğunluğu, güvenlik–adalet dengesinin ikinci boyutunu oluşturmaktadır. Edinburgh Gençlik Geçişleri ve Suç Araştırması verilerini kullanan McAra ve McVie, sistem temasının suç davranışından uzaklaşma üzerindeki muhtemel etkilerini incelemiştir. Çalışmada benzer özelliklere sahip çocuk grupları istatistiksel eşleştirme yoluyla karşılaştırılmıştır. Sınırlı temas yaşayan çocukların ciddi suç davranışından uzaklaşma eğiliminin daha belirgin olduğu, resmî müdahalenin en ileri aşamasına ulaşan grupta ise bu eğilimin daha zayıf kaldığı görülmüştür.[32]

Petrosino, Turpin-Petrosino ve Guckenburg tarafından gerçekleştirilen sistematik inceleme, bu tartışmaya deneysel araştırmalardan elde edilen daha geniş bir taban sağlamaktadır. Toplam 7.304 çocuğu kapsayan 29 rastgele veya yarı rastgele kontrollü araştırmanın sentezinde, çocukların olağan ceza yargılaması sürecine tabi tutulmasının sonraki suç davranışını azaltan genel bir etki oluşturmadığı belirlenmiştir. İncelemede bu süreç, diversiyon programları veya ek bir resmî işlem uygulanmadan sürecin sonlandırılmasıyla karşılaştırılmıştır. Sonuçların araştırmalar arasında bütünüyle aynı yönde olmadığı ve uygulamaların içeriğine ilişkin bilgilerin sınırlı kaldığı belirtilmiştir. Bu nedenle adli müdahalenin etkisi, olayın ve çocuğun özellikleri gözetilerek değerlendirilmelidir. Bulgular, hakkında adli işlem yürütülmesi öngörülen çocuklar bakımından daha ölçülü seçeneklerin de değerlendirilmesini desteklemektedir.[33]

Diversiyon programlarına ilişkin meta-analizler, müdahalenin çocuğun risk ve ihtiyaç düzeyine göre farklılaştırılmasının önemine işaret etmektedir. Wilson ve Hoge tarafından 45 çalışma kapsamında değerlendirilen 73 programın meta-analizinde, diversiyon programlarının olağan ceza yargılaması sürecine kıyasla yeniden suça karışma oranları bakımından genel olarak daha olumlu sonuçlarla ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, araştırma deseni daha güçlü çalışmalarda etki büyüklüğünün azaldığı görülmüştür. Bu durum, sonuçların dikkatli yorumlanmasını gerektirmektedir. Düşük risk düzeyindeki çocuklar bakımından erken aşamada uygulanan ve kurumsal teması sınırlı tutan programların daha olumlu sonuçlarla ilişkili olduğu belirlenmiştir. Orta veya yüksek risk grubundaki çocukların ise daha kapsamlı müdahale ve destek içeren programlardan yarar sağlayabileceği belirtilmiştir. Bu bulgular, müdahalenin kapsamı ve yoğunluğu belirlenirken çocuğun ihtiyaçlarının dikkate alınmasını desteklemektedir.[34]

---

31 Li and others (n 8) 1, 15.

32 Lesley McAra and Susan McVie, 'Youth Justice? The Impact of System Contact on Patterns of Desistance from Offending' (2007) 4(3) *European Journal of Criminology* 315, 331–34, 337–40.

33 Petrosino, Turpin-Petrosino and Guckenburg (n 9) 5–6, 35–39.

34 Wilson and Hoge (n 9) 504–14.

Uluslararası çocuk hukuku standartları, önleme, erken müdahale ve diversiyon arasında kademeli bir yapı öngörmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesinin 24 No'lu Genel Yorumu, aile ve toplum temelli önleme programlarının geliştirilmesini teşvik etmektedir. Çocuğun ihtiyaçlarının disiplinler arası biçimde değerlendirilmesi ve uygun durumlarda olağan ceza yargılamasına alternatif mekanizmaların değerlendirilmesi önerilmektedir. Bu süreçte çocuğun özgür ve gönüllü rızasının alınması gerekmektedir. Hukuki yardıma erişim ve yetkili makam tarafından gözden geçirilme güvencelerinin de sağlanması öngörülmektedir.[35] Beijing Kuralları, kollukla ilk temasın çocuğun hukuki statüsüne saygı gösterecek, esenliğini destekleyecek ve zarar görmesini önleyecek biçimde yürütülmesini öngörmektedir. Aynı kurallar, çocuklarla çalışan kolluk personelinin özel eğitim almasını ve uygun durumlarda olağan ceza yargılamasına alternatif seçeneklerin değerlendirilmesini öngörmektedir. Avrupa Konseyinin çocuk dostu adalet yaklaşımı ise bilgilendirilme, katılım, temsil ve insan onuruna saygı ilkelerinin sürecin tamamında gözetilmesini gerekli görmektedir.[36]

Bu çerçevede güvenlik ve adalet dengesi, müdahalenin kapsamı ile yoğunluğunun olayın niteliğine ve çocuğun risk ve ihtiyaç düzeyine göre belirlenmesini gerektirmektedir. İlk temas sırasında çocuğun dinlenmesi ve süreç hakkında anlayabileceği bir dille bilgilendirilmesi, kurumsal meşruiyeti desteklemektedir. Koruyucu veya destekleyici hizmetlere ihtiyaç duyulduğunun belirlenmesi hâlinde ilgili kurumlara gerekli bildirimlerin yapılması, erken müdahalenin zamanında işletilmesine katkı sağlamaktadır. Ciddi güvenlik riski taşıyan olaylarda gerekli tedbirler uygulanırken çocuğa özgü usul güvencelerinin korunması, müdahalenin hukuki meşruiyetini ve toplumsal kabulünü güçlendirmektedir. Böylece önleyici kolluk stratejisi, kamu güvenliğini gözeten ve çocuğun sağlıklı gelişimini destekleyen bütüncül bir yapıya kavuşmaktadır.

2. Türkiye'de Kolluğun Önleyici Rolü ve Kurumlar Arası Koordinasyon

Türkiye'de çocuklara yönelik kolluk hizmetlerinin hukuki zemini, güvenliğin sağlanması ile çocuğun korunmasını aynı sistem içinde ele almaktadır. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun amacı, korunma ihtiyacı olan veya adli süreçteki çocukların korunmasına ve hakları ile esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek olarak belirlenmiştir. Kanunda çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi, kendisinin ve ailesinin karar sürecine katılımının sağlanması ve ilgili kurumların iş birliği içinde çalışması temel ilkeler arasında sayılmaktadır. Koruyucu ve destekleyici tedbirler de danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma alanlarını kapsayacak biçimde düzenlenmiştir.

---

35 BM Çocuk Hakları Komitesi (n 2) paras 9–11, 13–18.

36 *The Beijing Rules* (n 7) rules 10.3, 11.1–11.4 and 12.1*;* Council of Europe Committee of Ministers*, Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on Child-Friendly Justice (adopted 17 November 2010,* Council of Europe Publishing 2011) 9–15, guidelines I.3, III.A–C, IV.A.1–5, IV.B.24–26, IV.C.27–33 and IV.D.37–47.

Bu düzenlemeler, kolluğun önleyici rolünün riskin fark edilmesi ve ilgili kurumlara bildirim yapılması yoluyla koruma sürecine katkı sağlayacak biçimde ele alındığını göstermektedir.[37]

Kanun'un 31'inci maddesi bu yaklaşımı kolluk teşkilatı bakımından somutlaştırmaktadır. Çocuklarla ilgili kolluk görevinin öncelikle çocuk birimlerince yerine getirilmesi öngörülmektedir. İşleme başlandığında durumun çocuğun veli, vasi veya bakımını üstlenen kişiye bildirilmesi gerekmektedir. Baroya ve yetkili sosyal hizmet kurumuna da bildirim yapılması hükme bağlanmıştır. Çocuğu suça azmettirdiğinden veya istismar ettiğinden şüphelenilen yakınlara bilgi verilmemesi ayrıca düzenlenmiştir. Çocuk birimi personeline çocuk hukuku, çocuk gelişimi ve psikolojisi, sosyal hizmet ve çocuk suçluluğunun önlenmesi konularında eğitim verilmesi öngörülmektedir. Korunma ihtiyacının tespit edildiği acil durumlarda çocuğun güvenliğinin sağlanması ve mümkün olan en kısa sürede yetkili sosyal hizmet kurumuna teslim edilmesi de kolluğun görevleri arasında bulunmaktadır. Uygulama Yönetmeliği bildirim, güvenli teslim ve kurumlarla iş birliğine ilişkin süreci ayrıntılandırmaktadır. Bu düzenlemeler çocuk birimini, çocuklarla ilgili kolluk görevlerini yerine getiren ve koruma sisteminin zamanında harekete geçmesine katkı sağlayan bir ihtisas birimi olarak konumlandırmaktadır.[38]

7593 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikler, kolluğun çocukların korunmasına ilişkin görevlerini tedbirlerin uygulanması bakımından da tamamlamaktadır. Çocuk Koruma Kanunu'nun 45'inci maddesinde, koruyucu ve destekleyici tedbirlerin ilgili kurum veya kuruluş tarafından yerine getirilmesi sırasında gerektiğinde kolluktan yardım istenebileceği düzenlenmiştir. Kanun'un 5/A maddesindeki yönlendirme tedbirlerinin uygulanmasında da bu yardım ve kurumlar arası koordinasyon hükümleri geçerlidir. Ayrıca 7593 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesiyle Çocuk Koruma Kanunu'nun 9'uncu maddesine eklenen hükümler, sağlık kuruluşlarında yürütülen acil korunma sürecinde kolluktan yardım istenmesini düzenlemektedir. Bu kapsamda, çocuğun sağlık kuruluşuna gelmesi veya getirilmesinden hâkim kararının kuruluşa tebliğine kadar geçen tıbbi müdahale ve tedavi sürecinde ihtiyaç duyulması hâlinde kolluk desteğine başvurulabilmektedir. Kolluk, yardım taleplerini kanunla kendisine tanınan yetkiler çerçevesinde yerine getirmektedir.[39]

İlk temasın niteliği, bu kurumsal bağlantının etkili biçimde işletilmesi bakımından önem taşımaktadır. Adli süreçteki çocuk hakkındaki soruşturmanın çocuk bürosunda görevli Cumhuriyet savcısı tarafından bizzat yürütülmesi özel bir usul güvencesi oluşturmaktadır. Çocuğun ifadesinin alınması veya hakkındaki

---

37 Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 1 ve 4–6.

38 Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 31; Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, RG 24 Aralık 2006/26386, m. 16(1), (3) –(7).

39 7593 sayılı Kanun (n 2) m. 9–10 ve 14; Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 5/A, 9(4)–(6) ve 45(3)–(4).

diğer işlemlerin gerçekleştirilmesi sırasında sosyal çalışma görevlisi bulundurulabilmektedir. Gözaltına alınan çocuğun yetişkinlerden ayrı tutulması da açıkça hükme bağlanmıştır. Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nde müdafi yardımının zorunlu tutulması ve çocuğun ana-babası veya vasisine bildirim yapılması öngörülmektedir. Çocuğun kimliğinin ve eylemlerinin gizli tutulması ile işlemlerin mümkün olduğu ölçüde sivil kıyafetli görevliler tarafından gerçekleştirilmesi de bu çerçeveyi tamamlamaktadır. Bu güvenceler, önceki başlıkta incelenen usul adaleti yaklaşımının Türk hukukundaki karşılığını oluşturmakta ve kolluk temasının çocuğun sisteme duyduğu güveni desteklemeye elverişli biçimde yürütülmesine imkân sağlamaktadır.[40]

Emniyet teşkilatı bakımından önleyici görevin kurumsal ayrıntıları, 2001 tarihli Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Yönetmelikte araştırma ve program geliştirilmesi, ilgili kuruluşlarla koordinasyon sağlanması ve personelin hizmet içi eğitimi merkez teşkilatının görevleri arasında sayılmaktadır. Çocuk birimlerinin yapılanması içerisinde sosyal hizmet ve suç önleme bürolarına yer verilmiştir. Okul çevrelerinde koruyucu devriye yürütülmesi ve risk grubundaki çocukların okul yönetimi ile ailelerin katılımıyla desteklenmesi öngörülmektedir. Bağımlılık yapıcı madde kullandığı değerlendirilen çocukların sağlık kuruluşlarına veya rehabilitasyon merkezlerine ulaştırılması da suç önleme bürolarının görevleri arasında bulunmaktadır. Sosyal çalışmacının çocuğun durumunu iyileştirmek amacıyla aile, okul, sosyal hizmet ve sağlık kuruluşlarıyla iş birliği yapması görev modelinin bir parçasıdır. Gizlilik, uzmanlaşma ve ekip çalışması ilkeleri bu yapılanmayı tamamlamaktadır. Yönetmelikte yer alan bazı kurum adları ile mevzuat atıflarının güncel hukuk düzeni doğrultusunda gözden geçirilmesi, oluşturulan ayrıntılı görev modelinin güncel mevzuat içerisindeki açıklığını daha da güçlendirecektir.[41]

Kurumlar arası koordinasyon, koruyucu ve destekleyici tedbirlerin uygulanmasına ilişkin düzenlemelerde somut bir işleyişe bağlanmıştır. 7593 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesiyle Çocuk Koruma Kanunu'nun 45'inci maddesine eklenen hükme göre koordinasyon, merkezde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından sağlanmaktadır. İl ve ilçelerde kurumların koordinasyonu ile takibi vali ve kaymakam tarafından yürütülmekte, sekretarya hizmetleri aile ve sosyal hizmetler il müdürlüklerince yerine getirilmektedir. Hâkim veya mahkemenin verdiği koruyucu ve destekleyici tedbir kararları, uygulanmak üzere ilgili kurum veya kuruluşa gönderilmektedir. Tedbirlerin uygulanmasına ilişkin Yönetmelik uyarınca hazırlanacak uygulama planında ise sorumlu kişi, iş birliği yapılacak kurumlar, sunulacak hizmetler, ulaşılmak istenen amaçlar ve ilerlemenin nasıl

---

40 Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 15–16; Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği, RG 1 Haziran 2005/25832, m. 19(b)(1)–(3), (5), (7) ve (9).

41 Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği (n 12) m. 3, 5–7, 10, 13–14, 17–19, 21 ve 23–24.

ölçüleceği belirtilmektedir. İl düzeyindeki koordinasyon yapısında emniyet ve jandarma temsilcileriyle birlikte eğitim, sağlık, sosyal hizmet, adalet ve yerel yönetim birimleri yer almaktadır. Bu yapı, kolluğun bildirim ve yardım görevlerinin, ilgili kurumların hizmet sunumu ve tedbirleri izleme sorumluluklarıyla birlikte yürütülmesine hukuki zemin sağlamaktadır.[42]

On İkinci Kalkınma Planı'nda çocuk adalet sisteminin çocuğun üstün yararı ve onarıcı adalet yaklaşımı temelinde yapılandırılmasının sürdürülmesi hedeflenmektedir. Risk altındaki çocuklara psikolojik destek sunulması, çocuklara özgü tedbirlerin izlenmesi ve çocuk dostu uygulamaların artırılması bu hedefin alt bileşenleri arasında yer almaktadır. Planın güvenlik hizmetlerine ilişkin bölümünde ise toplum destekli kolluk yaklaşımının güçlendirilmesi, önleyici güvenlik tedbirlerinin artırılması ve güvenlik hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması öngörülmektedir. Çocuk politikası ile güvenlik politikasındaki bu yönelimler, önleyici kolluk anlayışının güven ve koruma ekseninde geliştirilmesine yönelik resmî politika çerçevesini oluşturmaktadır.[43]

Çocuk Özel İhtisas Komisyonu Raporu, bu çerçevenin kurumsal uygulamalardaki karşılığına ilişkin önemli bilgiler sunmaktadır. Raporda çocuk şubelerinin okullar ve çevresinde yürüttüğü çalışmalar ile çocukların ve gençlerin korunmasına yönelik eş zamanlı uygulamalar açıklanmaktadır. Okul kolluk görevlileri ve güvenli eğitim koordinasyon görevlileri aracılığıyla yürütülen çalışmalar hakkında da bilgi verilmektedir. Jandarma sorumluluk bölgesindeki okul güvenliği, koruyucu devriye ve hizmet içi eğitim uygulamaları ise 2022–2023 dönemine ait faaliyet bilgileriyle gösterilmektedir.[44] Bu veriler, mevcut kurumsal kapasiteyi görünür kılmaktadır. Faaliyet göstergelerinin ilgili kurumlara yapılan bildirimler sonucunda desteğe ulaşan çocuk sayısı, eğitime devam durumundaki değişim ve güvenlik birimleriyle yeniden temas gibi sonuç göstergeleriyle tamamlanması, önleyici etkinin daha kapsamlı biçimde değerlendirilmesini sağlayacaktır.

2023–2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı da benzer hedefler ortaya koymaktadır. Belgede 5395 sayılı Kanun kapsamındaki uygulamaların etki analizinin yapılması, emniyet birimlerinin teknik ve fiziksel yapısının özel gereksinimli çocukların erişimine uygun hâle getirilmesi ve polis akademisi ile polis okullarının müfredatında çocuk hukuku ve çocuk psikolojisine yer verilmesi hedeflenmiştir. Çocuk şube müdürlüklerinin yaygınlaştırılması, sosyal çalışma görevlisi sayısının artırılması ve riskin çok sektörlü tespitine yönelik

---

42 7593 sayılı Kanun (n 2) m. 14; Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 45(3)–(4); Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik, RG 24 Aralık 2006/26386, m. 18(1)–(4), 19–21 ve 25.

43 Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (n 13) 175, politika 735–735.4; 228, politika 935–935.4.

44 Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, *On İkinci Kalkınma Planı (2024–2028): Çocuk Özel İhtisas Komisyonu Raporu* (Ankara 2023) 114–16.

standart bilgi paylaşım usullerinin geliştirilmesi de planlanan faaliyetler arasındadır. Tedbir kararlarının izlenmesine yönelik bilgi işlem altyapısının güçlendirilmesi, kurumlar arası vaka takibinin sürekliliğini destekleyebilecek niteliktedir. Bu faaliyetler, 2023–2028 dönemi için belirlenen resmî hedefler ve performans göstergeleri niteliğindedir.[45]

Ulusal literatür, bu politika yöneliminin disiplinler arası boyutunu desteklemektedir. Çocuk polisi yapılanmasını ele alan literatür incelemesinde, çocuk birimlerinde polis ile sosyal hizmet uzmanlarının ekip anlayışı içinde çalışmasının önemi vurgulanmıştır. Aile, okul, sağlık ve sosyal hizmet kurumlarıyla düzenli iş birliği kurulması da bu yaklaşımın bir parçası olarak değerlendirilmiştir. 5 ilde 20 çocuk ve 25 yetişkin katılımcıyla yürütülen nitel araştırmada ise kurumlar arası bilgi paylaşımının geliştirilmesine ve vaka yönetiminin güçlendirilmesine duyulan ihtiyaç dile getirilmiştir. Araştırmanın amaçlı seçilmiş ve sınırlı bir çalışma grubuna dayanması, bulguların araştırma kapsamı içinde değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bulgular, resmî politika belgelerinde yer alan koordinasyon ve izleme hedefleriyle aynı doğrultuda bir değerlendirme imkânı sunmaktadır.[46]

Bu çerçevede önleyici kolluk modeli, riskin erken fark edilmesiyle başlayan ve ilgili kurumlara bildirim, tedbirlerin izlenmesi ve geri bildirim aşamalarıyla devam eden bütüncül bir süreç olarak ele alınabilir. Kolluk, ilk temas ile koruma hizmetleri arasındaki bağlantının kurulmasında önemli bir konum üstlenmektedir. Danışmanlık, eğitim, bakım ve sağlık hizmetlerinin içeriği ise sorumlu kurumların görev ve uzmanlık alanları içinde yürütülmektedir. Standart bildirim ve kurumlar arası bilgi aktarım formlarının kullanılması, çocukla ilgili kayıtların gizlilik ve erişim yetkileri gözetilerek ilişkilendirilmesi ve sonuçların kişisel verilerden arındırılmış göstergeler üzerinden izlenmesi, mevcut hukuki ve kurumsal yapının ölçülebilirliğini artıracaktır. Böyle bir işleyiş, güvenlik ihtiyacının karşılanmasını çocuğun korunması ve topluma sağlıklı katılımının desteklenmesiyle aynı eksende buluşturmaktadır.

SONUÇ

Bu çalışmada çocukların suça sürüklenmesinin önlenmesinde kolluğun rolü, güvenlik ihtiyacı ile çocuk adalet sisteminin temel ilkeleri arasındaki ilişki üzerinden incelenmiştir. TÜİK ve Adalet Bakanlığı verileri, ulusal mevzuat, politika belgeleri ve konuya ilişkin araştırmalar birlikte değerlendirildiğinde, önleyici kolluk stratejisinin riskin erken fark edilmesi, usul güvencelerinin gözetilmesi ve

---

45 Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (n 13) 81, 83, 85–86, 117.

46 Kasım Karataş, Harun Aslan and Adem Kılıç, 'Türkiye'de Çocuk Polisinin Yapılanması ve Görevleri Çerçevesinde Sosyal Hizmetin Yeri ve Önemi' (2019) 30(1) *Toplum ve Sosyal Hizmet* 166, 179–81; Zeki Karataş and Aliye Mavili, 'Çocuk Adalet Sisteminde Suça Sürüklenen Çocuklara Yönelik Uygulamalarda Karşılaşılan Sorunlar' (2019) 19(45) *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi* 1013, 1020–23, 1030–32, 1035–36.

ilgili kamu kurumlarıyla iş birliği üzerine kurulması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu yaklaşımda güvenlik ve adalet birbirini tamamlayan iki unsur hâline gelmektedir. Güvenlik boyutu riskin zamanında belirlenmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamaktadır. Adalet boyutu ise temasın çocuğun yaşı, gelişim özellikleri ve ihtiyaçları gözetilerek yürütülmesini gerektirmektedir.

TÜİK verilerine göre suça sürüklenme nedeniyle güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı, 2015 yılında 133.829 iken 2025 yılında 196.308'e ulaşmıştır. Bu değişim, 2015–2025 döneminde yüzde 46,7 oranında artışa karşılık gelmektedir. 2025 yılında kaydedilen olay sayısı ise 2024 yılına göre yüzde 3,2 azalmıştır. 2025 yılındaki olayların yüzde 72,1'i 15–17 yaş grubunda toplanmıştır. Yaralama, hırsızlık ve uyuşturucu veya uyarıcı maddeyle ilgili suçlar toplam olayların yaklaşık yüzde 66,1'ini oluşturmuştur. Ortaya çıkan tablo, önleme çalışmalarının ergenlik döneminin ihtiyaçları ve öne çıkan suç türlerinin özellikleri gözetilerek geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.[47]

Bu sonuçların yorumlanmasında idari kayıtların yapısal sınırları gözetilmelidir. TÜİK tabloları tekil çocuk sayısını veya çocuklar arasındaki suç yaygınlığını göstermemekte, güvenlik birimlerine yansıyan olayları saymaktadır. Adalet Bakanlığı istatistiklerinde ise dosya ve çocuk sayılarıyla suç ve karar sayıları farklı sayım esaslarına göre oluşturulmaktadır. Bu nedenle güvenlik birimine gelen çocukların ne kadarının yargılandığına veya mahkûm edildiğine ilişkin bir dönüşüm oranının iki veri kaynağından doğrudan hesaplanması mümkün değildir. Yıllık değişimler değerlendirilirken çocuk nüfusundaki değişim, olayların idari kayıtlara yansıma düzeyi ve sınıflandırmalarda yapılan düzenlemeler birlikte dikkate alınmalıdır. Veriler, dönemsel eğilimin yönünü ve kurumlara yansıyan iş yükünü ortaya koymaktadır. Belirli bir kolluk uygulamasının nedensel etkisini ölçmek için ise farklı araştırma yöntemlerine ve daha ayrıntılı göstergelere ihtiyaç bulunmaktadır.[48]

Bu doğrultuda ilk politika önerisi, çocuklarla ilgili kolluk hizmetlerinin sonuçlarını izlemek üzere açıkça tanımlanmış göstergeler geliştirilmesidir. Koruyucu veya destekleyici hizmet ihtiyacı belirlenerek ilgili kuruma bildirilen çocukların ne kadarının hizmetten yararlanmaya başladığı, bildirim ile hizmetin başlaması arasında geçen süre ve planlanan desteğin tamamlanma durumu bu kapsamda izlenebilir. İlk temastan sonraki altı veya on iki ay içinde güvenlik birimleriyle yeniden temasın gerçekleşip gerçekleşmediği de değerlendirilebilir. Yeniden

---

47 Türkiye İstatistik Kurumu, 'Geliş Nedeni ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (n 14); Türkiye İstatistik Kurumu, 'Geliş Nedeni, Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2025' (n 14); Türkiye İstatistik Kurumu, 'İsnat Edilen Suç Türü ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (n 14).

48 Türkiye İstatistik Kurumu (n 18) 1–2; Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü (n 16) xxxviii–xxxix, 90, 119.

temas kayıtlarında mağduriyet, kayıp veya suç isnadı gibi geliş nedenleri ayrı tutulmalıdır. Böylece her yeni kayıt, çocuğun yeniden suç işlediği şeklinde yorumlanmadan temasın niteliği belirlenebilir. Çocuk ve ailesinden alınacak geri bildirimler ise işlemler hakkında yapılan açıklamaların anlaşılırlığını ve ihtiyaç duyulan hizmetlere erişimde yaşanan güçlükleri değerlendirmeye yardımcı olabilir. Bu göstergelerin ilgili kurumların görev alanları ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin kurallar gözetilerek izlenmesi, bildirimden hizmete erişime kadar geçen süreçte geliştirilmesi gereken aşamaların belirlenmesini sağlayacaktır.

Önerilen ikinci politika, çocuk birimlerindeki uzmanlaşmanın kurumsal süreklilik içinde desteklenmesidir. Çocuk hukuku, çocuk gelişimi, iletişim ve usul adaleti alanlarında verilen hizmet içi eğitimlerin belirli aralıklarla yenilenmesi yararlı olacaktır. Katılımcı sayısına ilişkin verilerin, vaka uygulamalarındaki yeterlilik ve çocukla iletişim becerilerini ölçen değerlendirmelerle tamamlanması, eğitim sonuçlarının daha işlevsel biçimde izlenmesini sağlayacaktır. Çocuk birimlerinde sosyal çalışma görevlilerinin bulunması, riskin sosyal ve ailevi boyutlarının erken aşamada değerlendirilmesine imkân vermektedir. Personel planlamasında ihtisasın korunması, farklı meslek gruplarının ekip çalışmasını sürdürebileceği bir görev düzeniyle desteklenmelidir. Böyle bir yapı, çocuk odaklı kolluk hizmetlerinin kurumsal kapasitesini güçlendirecektir.[49]

Üçüncü politika önerisi, kolluğun ilgili kurumlara yaptığı bildirimlerin ardından kurumlar arası vaka takibinin sürdürülmesidir. İlk temas sırasında belirlenen eğitim, sağlık, bakım veya danışmanlık ihtiyacının yetkili kuruma bildirilmesi, koruyucu sürecin başlangıcını oluşturmaktadır. Yetkili kurumların hizmete erişim ve uygulamanın ilerleyişi hakkında mevzuatın izin verdiği ölçüde koordinasyon mekanizmasına geri bildirim sunması, koruma sürecinin izlenmesine katkı sağlayacaktır. İl ve ilçe koordinasyon mekanizmalarında kişisel verilerden arındırılmış ve toplulaştırılmış bilgilerin düzenli biçimde ele alınması, yerel risklerin ve hizmet ihtiyaçlarının belirlenmesini kolaylaştırabilir. Ortak veri standartlarının geliştirilmesi ve erişim yetkilerinin kurumların görev alanlarına göre belirlenmesi, izleme kapasitesinin çocukların mahremiyetiyle uyumlu biçimde geliştirilmesini sağlayacaktır. Bu öneri, ulusal strateji belgelerinde yer verilen standart bilgi paylaşımı ve tedbir izleme altyapısının güçlendirilmesi hedefiyle örtüşmektedir.[50]

Dördüncü öneri ise, Türk hukukunda mevcut alternatif çözüm mekanizmalarının çocukların ihtiyaçları gözetilerek uygulanmasının geliştirilmesidir. Uzlaştırma ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi kurumların kanuni koşullarının bulunduğu durumlarda, çocuğun hukuki güvenceleri korunarak bu

---

[49] Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 31; Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği (n 12) m. 17–18 ve 23–25; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (n 13) 85–86.

[50] Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (n 13) 117; Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik (n 42) m. 18–21.

imkânların değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Uzlaştırmanın onarıcı adaletle ilişkisi, mağdurun zararının giderilmesi ve çocuğun toplumsal bütünleşmesinin desteklenmesi bakımından dikkate alınmalıdır. Çocuğun danışmanlık, eğitim, sağlık veya aile desteğine ihtiyaç duyması hâlinde ise ilgili hizmetlerle bağlantı kurulmalıdır. Bu hizmetlere erişim ile ceza muhakemesine alternatif bir mekanizmanın uygulanması, her birinin hukuki koşulları çerçevesinde değerlendirilmelidir. Alternatif mekanizmalar hakkında çocuğa anlayabileceği biçimde bilgi verilmesi, hukuki yardıma erişiminin sağlanması ve katılım iradesinin arandığı işlemlerde özgür iradesinin korunması gerekmektedir. Uygulamaların kapsamı belirlenirken, olağan koşullarda hakkında adli işlem yürütülmeyecek çocukların ek yükümlülüklere tabi tutulmasına yol açılmaması da gözetilmelidir.[51]

Ayrıca, önleyici faaliyetlerin okul, aile ve toplum temelli hizmetlerle ilişkilendirilmesi bir diğer uygulama alanını oluşturmaktadır. Okul çevresinde yürütülen güvenlik çalışmaları devamsızlık, akran şiddeti, madde kullanımı ve aile desteği ihtiyacına yönelik erken uyarı mekanizmalarıyla tamamlanabilir. Toplum destekli kolluk yaklaşımı kapsamında çocukların, ailelerin ve eğitim kurumlarının güvenlik birimleriyle iletişimini kolaylaştıran yerel programlar geliştirilebilir. Yeni uygulamaların önce sınırlı sayıda il veya ilçede pilot olarak yürütülmesi, sonuç göstergeleriyle değerlendirilmesi ve etkili bulunan modellerin yaygınlaştırılması kaynakların verimli kullanılmasını sağlayacaktır.

Bu önerilerin uygulanmasında kurumların görev ve yetki sınırlarının gözetilmesi önem taşımaktadır. Alternatif çözüm mekanizmalarına ilişkin kararlar, kanunun yetkilendirdiği adli merciler tarafından verilmektedir. Kolluk, Cumhuriyet savcısının talimatları doğrultusunda gerekli bilgilerin sunulmasına, çocuğa ilişkin işlemlerin hukuki güvencelere uygun yürütülmesine ve ihtiyaç duyulan koruma hizmetleriyle bağlantı kurulmasına katkı sağlamaktadır. Önleyici kapasitenin geliştirilmesi, bu görevlerin eğitim, sağlık ve sosyal hizmet kurumlarının çalışmalarıyla düzenli biçimde ilişkilendirilmesine bağlıdır.[52]

KAYNAKÇA

Brantingham PJ and Faust FL, 'A Conceptual Model of Crime Prevention' (1976) 22(3) *Crime & Delinquency* 284–96

Erbaş R, 'Modern Onarıcı Adalet Programlarının Temel Esasları Açısından Türk Ceza Muhakemesi Hukukundaki Uzlaştırmanın Değerlendirilmesi' (2023) 2 *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1179–1234

[51] Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 5, 19 ve 24; Ceza Muhakemesi Kanunu, Kanun No 5271, RG 17 Aralık 2004/25673, m. 171 ve 253–254; Erbaş (n 11) 1198–1201; BM Çocuk Hakları Komitesi (n 2) paras 13–18; Petrosino, Turpin-Petrosino and Guckenburg (n 9) 36–39; Wilson and Hoge (n 9) 509–14.

[52] Çocuk Koruma Kanunu (n 2) m. 15, 19 ve 31; Ceza Muhakemesi Kanunu (n 51) m. 171.

Fagan J and Tyler TR, 'Legal Socialization of Children and Adolescents' (2005) 18(3) *Social Justice Research* 217–41

Geller A and Fagan J, 'Police Contact and the Legal Socialization of Urban Teens' (2019) 5(1) *RSF: The Russell Sage Foundation Journal of the Social Sciences* 26–49

Karataş K, Aslan H and Kılıç A, 'Türkiye'de Çocuk Polisinin Yapılanması ve Görevleri Çerçevesinde Sosyal Hizmetin Yeri ve Önemi' (2019) 30(1) *Toplum ve Sosyal Hizmet* 166–86

Karataş Z and Mavili A, 'Çocuk Adalet Sisteminde Suça Sürüklenen Çocuklara Yönelik Uygulamalarda Karşılaşılan Sorunlar' (2019) 19(45) *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi* 1013–44

Korkmaz BC and Ödemiş MH, 'Türkiye'de Yürütülmüş Olan Suça Sürüklenen Çocuk Konulu Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Bibliyometrik Analiz' (2026) 37(2) *Toplum ve Sosyal Hizmet* 555–74

Li JCM, Zhang SY, Sun IY and Ho ASK, 'Police Legitimacy and Procedural Justice for Children and Youth: A Scoping Review of Definitions, Determinants, and Consequences' (2024) 9 *Frontiers in Sociology* 1409080

Lösel F and Farrington DP, 'Direct Protective and Buffering Protective Factors in the Development of Youth Violence' (2012) 43(2S1) *American Journal of Preventive Medicine* S8–S23

McAra L and McVie S, 'Youth Justice? The Impact of System Contact on Patterns of Desistance from Offending' (2007) 4(3) *European Journal of Criminology* 315–45

Petrosino A, Turpin-Petrosino C and Guckenburg S, *Formal System Processing of Juveniles: Effects on Delinquency* (Campbell Systematic Reviews 2010:1, The Campbell Collaboration 2010)

Wilson HA and Hoge RD, 'The Effect of Youth Diversion Programs on Recidivism: A Meta-Analytic Review' (2013) 40(5) *Criminal Justice and Behavior* 497–518

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, *Adalet İstatistikleri 2025* (Yayın No 20, Mart 2026)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, *2023–2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı* (2023)

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, *On İkinci Kalkınma Planı (2024–2028)* (TBMM Kararı No 1396, 31 Ekim 2023)

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, *On İkinci Kalkınma Planı (2024–2028): Çocuk Özel İhtisas Komisyonu Raporu* (Ankara 2023)

Development Services Group, Inc, *Interactions Between Youth and Law Enforcement: A Literature Review* (Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention, January 2018)

Türkiye İstatistik Kurumu, *Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri, 2025 Haber Bülteninde Yapılan Ana Revizyona İlişkin Metodolojik Doküman* (2025)

Türkiye İstatistik Kurumu, 'Geliş Nedeni ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (veri tablosu, 2026)

Türkiye İstatistik Kurumu, 'Geliş Nedeni, Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2025' (veri tablosu, 2026)

Türkiye İstatistik Kurumu, 'İsnat Edilen Suç Türü ve Cinsiyete Göre Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocukların Karıştığı Olay Sayısı, 2015–2025' (veri tablosu, 2026)

Türkiye İstatistik Kurumu, *İstatistiklerle Çocuk 2025* (Yayın No 4816, Nisan 2026)

Uluslararası Belgeler

BM Çocuk Hakları Komitesi, 'Çocuk Adalet Sisteminde Çocuk Haklarına İlişkin 24 No'lu Genel Yorum' (18 Eylül 2019) UN Doc CRC/C/GC/24

Council of Europe Committee of Ministers, *Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on Child-Friendly Justice* (adopted 17 November 2010, Council of Europe Publishing 2011)

United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules), UNGA Res 40/33 (29 November 1985) UN Doc A/RES/40/33

Mevzuat

Ceza Muhakemesi Kanunu, Kanun No 5271, RG 17 Aralık 2004/25673

Çocuk Koruma Kanunu, Kanun No 5395, RG 15 Temmuz 2005/25876

Çocuk Koruma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Kanun No 7593, RG 18 Ağustos 2026/33344

Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik, RG 24 Aralık 2006/26386

Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, RG 24 Aralık 2006/26386

Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği, RG 13 Nisan 2001/24372

Türk Ceza Kanunu, Kanun No 5237, RG 12 Ekim 2004/25611

Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği, RG 1 Haziran 2005/25832